

DE *Landeigenaar*

DRIEMAANDELIJKS - NOVEMBER - DECEMBER - JANUARI

NR. 57 - LANDELIJK VLAANDEREN - VERENIGING VAN BOS-, LAND- EN NATUUREIGENAARS VZW

IN VLAANDEREN

BELGIË - BELGIQUE

P.B.

3990 PEER

12/3118

Inhoud

- blz. 01** Woord van de voorzitter
- blz. 03** Natura 2000 in Wallonië: Het project start aan de laatste fase
- blz. 05** Wegwijs in de wetgeving op het wijzigen van de vegetaties en kleine landschapselementen
- blz. 07** Nieuwsflash
- blz. 08** Onroerend goed gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk: de milieurechtelijke, stedenbouwkundige en fiscale implicaties
- blz. 10** Inverde: forum voor groenexpertise
- blz. 11** Adviesnota over de hervorming van het GLB
- blz. 13** Kandidaatstelling Anders-WALL Award
- blz. 14** Het tij zit mee voor landgoederen
- blz. 16** Handboek voor beheerders Natura 2000
- blz. 16** Inschrijvingsformulier voor nieuwe leden

© Marieke Smets

De Landeigenaar in Vlaanderen is een uitgave van Landelijk Vlaanderen vzw. - Lambermontlaan 410 1030 Brussel - tel 02 217 27 40 - fax 02 217 27 43 info@landelijkvlaanderen.be - IBAN BE37 3350 4426 9028 v.u. B. de Lophem - www.landelijkvlaanderen.be

Woord van de voorzitter

Voorzitter Philippe Casier

Gebruikmakend van minder zonnige zomerdagen, begon ik tijdens de vakantieperiode te werken aan een nieuwe editie van de 'handleiding voor de privé landbeheerders'. Het is een gelegenheid om alles op te frissen of de evoluties te zien. Daarbij herlas ik de beschrijving van de types landbeheerders: de gemotiveerde actieve en de wat afwachtende passieve.

Na een aantal jaren via Landelijk Vlaanderen te zijn geconfronteerd met de landbeheerproblematiek, stel ik vast dat de beschrijving nog altijd juist blijft. Maar waarom dan? Ik ben vaak geïnterpelleerd door het feit dat wij op kantoor zo weinig inhoudelijk interessante vragen krijgen, die trouwens meestal langs de website binnenkomen. Deze zijn dan vaak gebonden aan lokale problemen van nabuurschap, van erfdiensbaarheid of aan een eigenlijk utopische wens om op een stuk bos of natuurgrond te mogen bouwen. Wij krijgen bijna nooit principiële vragen of voorstellen voor de collectieve verdediging van landbeheer; wij krijgen soms wel een of andere vraag om een concreet knelpunt in het beheer op te lossen.

Die laatste taak is trouwens niet onze basistaak, maar wel die van gespecialiseerde dienstverleners. Wij kunnen immers geen individuele problemen helpen oplossen voor de prijs van een ledenbijdrage. Onze taak is het verdedigen van het collectief belang van het privé landbeheer.

Waarom dan zo weinig interesse voor een collectieve input? Ik zie twee redenen.

Ten eerste, het landbezit is versnipperd: er zijn honderdduizenden landeigenaars, alleen al in het buitengebied. Maar het gaat meestal over kleine, niet georganiseerde eigenaars in een dichtbevolkt gebied, voor wie de te beheren oppervlakte te klein en de beheercontext te complex zijn om te willen drukken of om zelfs de moeite te doen om geïnformeerd te blijven. Dankzij de bosgroepen is dit nu minder het geval voor bos-eigendom; maar voor natuureigendom bestaat er nog steeds geen structuur en voor landeigendom veroorzaakt de strakheid van de pachtwet een verlies aan interesse.

Ten tweede, in tegenstelling tot jacht, sport, ... is landbezit meestal geen hobby of passie maar een gegeven. Ofwel heeft men land geërfd en probeert men het beheer zo weinig mogelijk lastig te maken naast het uitoefenen van andere activiteiten. Ofwel heeft men land verworven, maar dan wil men baas blijven over zijn duurbetaalde goed, zonder collectieve overwegingen. Al wie daar tegen indruist, ➔

wordt soms zonder nuances beschouwd als betuttelaar of zelfs 'communist' zoals wij het soms horen...

Dergelijke standpunten zijn natuurlijk niet compatibel met de hedendaagse samenleving. Het eigendomsrecht blijft een essentiële pijler van de samenleving maar deze samenleving verwacht ook een aantal beperkingen van deze rechten die wel gerechtvaardigd moeten zijn en rechtvaardig moeten blijven in het kader van een gecontroleerd overheidsbeleid.

Wie zal oordelen wat normale of abnormale beperkingen zijn? In theorie, in een maatschappij waar communicatie, overleg, vertrouwen, wederzijds respect groot zijn, kan gemakkelijk een evenwicht gevonden worden tussen privé en publiek belang. Omgekeerd, in een maatschappij waar ideologische principes of gevoelens domineren, leeft men met spanningen. Maar er kan ook een ander reden zijn voor die passiviteit: het gebrek aan evenwicht tussen de actoren wanneer er feitelijk geen echt overleg is, wanneer sommige partijen wel en andere niet aan tafel zitten, wanneer sommigen niet in staat zijn gestructureerd hun stem te laten horen of geen kennis van de dossiers kunnen opbouwen en zich proactief positioneren om volwaardige actoren te zijn. Die leemte wordt dan door anderen ingevuld met de hierboven beschreven frustraties.

Ik denk dat dit zo was en nog altijd is in Vlaanderen.

Een vaststelling: dankzij de studie over de instrumenten die nu lopend is in de Minaraad in het kader van de implementatie van de IHD's, bekijken wij met een groep raadsleden de volledige Vlaamse regelgeving voor natuur en bos en aanverwante regels. Het is merkwaardig vast te stellen hoeveel instrumenten er eigenlijk bestaan, maar die vaak niet echt bruikbaar zijn omdat ze niet doelgericht zijn, ofwel nooit geactiveerd werden. Dit wil zeggen dat de politieke wil wel bestond om oplossingen te bieden aan de bewuste doelgroepen, maar dat die door gebrek aan concrete vraag dode letters bleven.

Een voorbeeld: het door sommigen zo zwartgeschilderde natuurdecreet is eigenlijk veel rijker en evenwichtiger dan men denkt, in theorie. Maar in de praktijk hebben de natuurverenigingen een aantal uitvoeringsbesluiten kunnen doordringen in hun voordeel zoals deze rond de reservaten; de landbouwers hebben de beheersovereenkomsten enkel voor hun sector kunnen activeren enz. De privébeheerders hebben

niets gevraagd (zij waren wel al gediend in de bossector en het bosdecreet) en dus ook niets gekregen zodat, buiten bos, de voor hen nuttige instrumenten geen uitvoering hebben en privébeheer buiten spel is gebleven. Maar wie ging in de fout?

Deels de privé zelf die niets gevraagd heeft of geen interesse heeft getoond. Maar was die alert genoeg?

Zeker ook deels aan de Vlaamse overheid, die niet systematisch genoeg haar beleid en instrumenten herijkt, evalueert, moderniseert, technisch verbetert en verduidelijkt (bv. het behouden van de onleesbare tekst van de regelgeving over de vegetatiewijzigingen) en steeds bij de bipolaire visie 'landbouw en natuur' blijft omdat beide sectoren sterke lobbies hebben. Nu stelt de overheid zich positiever op om de lacunes in te vullen, de instrumenten te herbekijken, nieuwe actoren te betrekken; ook financieringen worden ter beschikking gesteld. Het overleg met andere doelgroepen geeft ook een plaats voor het privébeheer en de politiek aanvaardt het ook. Het is nu de vraag of de privébeheerders die kans grijpen, zich profileren als gedreven beheerders, de nodige kennis tentoonstellen of hun grond laten verwerven.

Vlaanderen is gebonden aan resultaten voor Natura 2000. Overheidsadministraties zijn verplicht om mee te spelen, natuurverenigingen zijn paraat, landbouw volgt achterdochtig de zaak van dichtbij. De privébeheerders moeten aantonen dat zij ook klaar zijn en engagementen willen nemen of zij moeten weten of zij zullen passen. Essentieel nochtans is de begeleiding en structurering van deze beheerders met minimum een kenniscentrum als wederzijdse vraag van die engagementen.

Maar als zij passen kunnen zij niet betreuren dat er overheidsinitiatieven komen. Natura 2000 is een collectief Europees programma met wetenschappelijke vereisten die privérechten overtreft. Privébelangen zullen wel gerespecteerd worden maar als de privébeheerder het niet aankan, zal de laatste oplossing voor de overheid onteigening zijn. Deze is misschien normaal in essentiële gebieden en voor delicate habitats, maar zal een teken van mislukking zijn indien zij plaats grijpt voor door privé beheerbare habitats.

[Natuur]

© Marieke Smets

Natura 2000 in Wallonië: Het project start aan de laatste fase

> Silva België 04/2011, pg. 48-49, juli-augustus 2012

Eindelijk zijn we zover! Na een aantal jaren van blijde verwachting, gaat het Waalse gedeelte van Natura 2000 in laatste fase. Voor het einde van volgend jaar, kunnen alle burgers, en in het bijzonder de 72.000 betrokken eigenaren en beheerders (waaronder 5200 landbouwers), hun mening geven over dit onderwerp binnen een openbaar onderzoek. In afwachting worden enkele belangrijke stappen genomen: de voltooiing van de cartografie van zo'n 240 Natura 2000-gebieden, het verspreiden van informatie over de aangepaste beschermingsmaatregelen, de realisatie van gepersonaliseerde kaarten voor eigenaren en beheerders, persoonlijke ondersteuning, enz.

Het volledige verloop van het werkproces is momenteel bekend.

- NaturaWAL zal, met de steun van de Waalse overheidsdiensten, het referentiepunt vormen voor landbouwers, eigenaars en de plattelandsgemeenten inzake hulp, advies en informatie over de inzet van Natura 2000 te Wallonië.
- NTF, de Waalse tegenhanger van Landelijk Vlaanderen, zal langs haar kant de coördinatie en het informeren van particuliere eigenaars, beheerders (in het bijzonder de bos-eigenaren) en beroepsfederaties, evenals de landelijke vertegenwoordigers van Behoudscommissies, op zich nemen.

Natura 2000 is een Europees netwerk met als doel de Europese biodiversiteit te beschermen of te behouden in overeenstemming met sociale- en economische activiteiten. In Wallonië bestaat het netwerk uit 240 locaties, die samen zo'n 221.000ha beslaan, niet minder dan 13% van het Waalse grondgebied.

Na het zorgvuldig bestuderen en selecteren van de 240 sites en de oprichting van de eerste beschermings- en compensatiemaatregelen gaat Natura 2000 naar de laatste fase: het houden van een openbare hoorzitting over de begrenzing van de sites en de indeling daarvan in 'beheerseenheden', alsook de uitvoering op het terrein van de maatregelen met betrekking tot deze beheerseenheden.

2012 wordt dus een cruciaal voor de 72.000 betrokken eigenaren en beheerders.

Wat zijn de domeinen die vallen onder projectgebied? Waar zijn deze gelegen? Welke beschermingsmaatregelen moeten in deze gebieden worden gerespecteerd? Op welke voordelen hebben zij recht?

Opdat men voldoende kennis zou kunnen nemen van de verschillende aspecten van het Natura 2000 project, de doeleinden ten volle kan inschatten, en om met volwaardige kennis te kunnen reageren op het openbaar onderzoek, voorzien NaturaWAL en de Waalse overheid in enkele handige instrumenten.

Iedere betrokken eigenaar kan gepersonaliseerde informatie opvragen of ontvangen. Deze operatie verloopt in verschillende stappen.

1. Mapping of cartografie.

Het in kaart brengen van de verschillende 'Beheerseenheden' (fase momenteel afgerond). Het resultaat zal op internet worden gepubliceerd anderhalve maand voor het publiek onderzoek. (www.natura2000.wallonie.be)

2. Persoonlijke berichtgeving.

Tezelfdertijd worden alle betrokken eigenaars en landbouwbedrijfsleiders individueel en per persoonlijk schrijven verwittigd. In deze berichtgeving zal de lijst worden opgenomen waarin hun percelen worden geplaatst in de overeenkomstige Natura 2000 beheerseenheden.

3. Gepersonaliseerde kaart.

De verwijzingen opgenomen in het gepersonaliseerde schrijven verlenen toegang tot een aangepaste kaart van hun landgoed. Ook zal men vanzelfsprekend toegang krijgen tot de gids van Natura 2000 overeenkomstig met hun percelen. Deze gids verschaft verdere informatie over de maatregelen die men zal moeten nemen ten aanzien van elke beheerseenheid.

4. Meldpunten.

NaturaWAL richt meldpunten op waar land- en boseigenaars die vragen hebben over het project terecht kunnen om individueel te reageren of voor persoonlijk advies op maat.

5. Openbaar onderzoek.

Het openbaar onderzoek zal worden gehouden in december 2012 en zal zo'n 45 dagen duren. Belangrijk om te weten: het onderzoek richt zich niet op de beschermingsmaatregelen, maar wel op de zogenoemde 'aanwijzingsbesluiten'.

Deze besluiten hernemen voor elk van de 240 sites van Natura 2000 de omlijsting van de verschillende percelen evenals hun verdeling in beheerseenheden. Het is dus zeer belangrijk voor iedere betrokken eigenaar of beheerder te inspecteren of de gemaakte begrenzing op de kaarten overeenkomt met zijn gebied, en dat de gemaakte indeling niet voor sociaaleconomische problemen zorgt. Iedereen kan met zijn opmerkingen of reacties terecht bij de gemeentelijke diensten.

6. Analyse van de reacties.

Al de ontvangen reacties zullen door maar liefst acht Behoudscommissies worden geanalyseerd. Deze commissies zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de landbouw, bosbouw, visserij en milieu- en overheidsdiensten van Wallonië. Relevante opmerkingen zullen worden overgemaakt in een nota aan de Waalse regering.

7. Inwerkingtreding van de speciale beschermingsmaatregelen.

Op basis van de opmerkingen van het openbaar onderzoek en het advies van de Commissie, zal de Waalse regering de gemaakte cartografie en aanwijzingsbesluiten aanpassen. Het is op dit moment dat de eigenaren zullen beginnen met het navolgen van de speciale maatregelen ter bescherming op hun land en dat het regime van schadevergoeding voor het niet naleven van deze maatregelen in werking treedt. Vermoed wordt dat men einde 2013 dit punt bereikt.

Voor, tijdens en na het openbaar onderzoek informeren en begeleiden NaturaWAL en NTF de betrokken eigenaars, zodat ze de uitdagingen begrijpen en kunnen integreren voor de uitvoering van Natura 2000. Een tijdschema zal binnenkort worden vrijgegeven, indien u op de hoogte wil blijven van het project en de verschillende stadia, kan u:

- Registreren op de website: www.naturawal.be of
- Een mail sturen naar info@ntf.be met uw de vraag de nieuwsbrief te ontvangen.

Contact Naturawal

Bertrand Auquière
Coördinateur
081/62 74 62
0478/47 00 70
b.auquiere@naturawal.be
www.naturawal.be

Contact NTF

Simon-Pierre Dumont
Chargé de Mission Natura 2000
081/26 35 83
sp.dumont@ntf.be
www.ntf.be

Frederik Vaes
0473 22 39 50

Geert Bruynseels
0475 71 27 23

www.dcb-net.be

[Natuur]

© Marieke Smets

Wegwijs in de wetgeving op het wijzigen van de vegetaties en kleine landschapselementen.

- > Marieke Smets, Directie Assistentie-Communicatie.
- > Bron: Provincie Antwerpen: Wegwijs in de wetgeving op het wijzigen van vegetaties en kleine landschapselementen (Actualisatie). Auteur: Dhr. Paul Stryckers, CVN Antwerpen.

Kleine landschapselementen zijn de spiegels bij uitstek van de natuurkwaliteit in het landelijk gebied. Vlaanderen beschikt over een indrukwekkend arsenaal aan wettelijke en reglementaire bepalingen voor de bescherming van vegetaties en van kleine landschapselementen. De belangrijkste worden geleverd door de wetgeving op de ruimtelijke ordening, natuur, bos en landschap. Gezamenlijk hebben ze ingewikkelde vergunningsprocedures in het leven geroepen waarbij vaak de inbreng van inhoudelijke experts (ecologen, bosbouwers) onmisbaar is. Landelijk Vlaanderen pleit daarom voor een herziening van deze regelgeving om de leesbaarheid en de effectiviteit te verhogen: de zaak is zo ingewikkeld geworden dat niemand hierin nog de weg vindt. De 'weg-

wijs in de wetgeving op het wijzigen van de vegetaties en kleine landschapselementen' is voor land,- bos- en natuureigenaren een interessant document opgesteld door Provant, dat Landelijk Vlaanderen zal aanbevelen en verspreiden om leden bij deze materie te ondersteunen.

HET BELANG VAN HET LANDELIJK GEBIED.

Naast talrijke natuurontwikkelingsprojecten in bossen en natuurgebieden is het belangrijk om de kansen voor de biodiversiteit te vergroten in het landelijk gebied. Daar zijn twee goede redenen voor. Op de eerste plaats heeft het landelijk gebied zijn eigen, typische biodiversiteit (bijvoorbeeld akkervogels, amfibieën, flora van wegbermen). Verder is het landelijk gebied (samen met de steden) ook onderdeel van de puzzel waarin een aantal natuurgebieden als stukjes gelegen zijn, het zogenoemde VEN-gebied. Het landelijk gebied is daarom in belangrijke mate bepalend voor de milieukwaliteit in de natuurgebieden. De zorgplicht in deze gebieden wordt mede bepaald door het sectoraal natuurbeleid. ➔

Het VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) is een samenhangend en georganiseerd geheel van de belangrijkste (bestaande of nieuwe) natuur- en bosgebieden, waarin een specifiek beleid inzake het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur wordt uitgevoerd via beschermingsmaatregelen. Voor de overheid en de burger gelden in het VEN bijkomende rechten en plichten. (Meer informatie over het VEN vindt u op onze website of in de Handleiding onder punt 3.2)

NATUURBELEID.

De achteruitgang van de biodiversiteit kon ondanks vele inspanningen op het terrein, niet gestopt worden. Daarom worden de inspanningen gevoelig verhoogd, om deze internationale doelstelling tegen 2020 wél te halen. Het 'natuurdecreet' van 21/10/1977, aangevuld met o.a. het 'maatregelenbesluit' van 21/11/2003, voert een algemene zorgplicht voor de natuur in. Het beleid is gericht op de bescherming, de ontwikkeling, het beheer en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu, de handhaving of het herstel van de daartoe vereiste milieukwaliteit en het scheppen van een breed maatschappelijk draagvlak.

- Het 'standstill' beginsel betekend dat de huidige natuur zowel kwalitatief als kwantitatief niet meer mag achteruitgaan.
- Het 'voorkomingsbeginsel' betekent dat men preventief moet optreden om aantasting en schade aan de natuur en het natuurlijk milieu te vermijden.
- Het principe van de 'ecologische compensatie' betekent dat schadelijke effecten en aantastingen, voor zover ze niet kunnen worden vermeden, tenietgedaan worden door evenwichtigere maatregelen.
- Het principe dat 'de veroorzaker betaalt' legt de kosten voor het vermijden van schade en voor herstel- en compensatiemaatregelen ten laste van de veroorzaker.

Een **natuurvergunning** is verplicht bij het wijzigen van vegetatie of van kleine landschapselementen, maar niet voor het normaal onderhoud daarvan. (De natuurvergunningsplicht geldt niet voor huiskavels van een vergunde woning of bedrijfsgebouwen indien deze bewoond zijn of in gebruik en deel uitmaken van de benutte gebouwen.) De natuurvergunning wordt aangevraagd bij de gemeente.

Vegetatie' en 'Kleine landschapselementen

'Vegetatie' is de natuurlijke en halfnatuurlijke begroeiing met alle spontaan gevestigde kruid-, struweel- en bosbegroeiingen zoals vennen, heiden, moerassen, schorren, slikken, duinvegetaties, niet recent omgeploegde en ingezaaide graslanden, loofbossen, houtachtige beplantingen. Kleine landschapselementen zijn lijn- of puntvormige elementen waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet het resultaat is van menselijk handelen en die deel uitmaken van de natuur zoals bermen, bomen, bosjes, bronnen, dijken, graften, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen.

WAT VERSTAAT MEN ONDER 'WIJZIGINGEN' VAN KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN?

'Wijzigen' of 'normaal onderhoud' hangt af van de code van goede natuurpraktijk, die de doelstellingen van het beheer aangeeft en opsomt wat normale onderhoudswerken zijn voor een vegetatie of een klein landschapselement.

Bijvoorbeeld: een holle weg, graft, bron, moeras, heidegebied, waterrijk gebied of duinvegetatie mag nergens worden gewijzigd. In gebieden van het gewestplan aangeduid als groen-, park-, buffer- of bosgebied mogen geen poelen of historisch permanente graslanden gewijzigd worden.

WAT MAAKT DE ZAAK ZO INGEWIKKELD?

In het VEN zijn alle natuurvergunningsplichtige activiteiten verboden, maar er bestaan algemene ontheffingen voor woonpercelen en bedrijfspcelen, indien de verbodsbepalingen het uitvoeren van vergunde werken en handelingen aan zonevreemde woningen en gebouwen verhinderen of indien de verbodsbepalingen de activiteiten van een bestaand zonevreemd bedrijf in het VEN of in de nabijheid ervan verhinderen. Indien er geen algemene ontheffing van toepassing is, moet eventueel een ontheffing voor de verboden activiteit worden aangevraagd.

In het VEN is het normaal onderhoud van de vegetatie en kleine landschapselementen vrijgesteld van ontheffing. Ook de meeste werken volgens een bosbeheerplan of aangevraagd via o.a. een kapmachtiging zijn vrijgesteld van een ontheffing. Voor een lijst van deze werken of bij twijfel kan men terecht bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de lokale bosgroep.

Buiten het VEN kan er enkel een individuele afwijking bekomen worden met een gemotiveerd verzoek aan de minister bevoegd voor het natuurbehoud. Deze kan aan de toekenning van een afwijking voorwaarden opleggen voor de naleving van de zorgplicht, bv. een verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen of het gebruik van bepaalde maaitoestellen.

De 'Wegwijs in de wetgeving op het wijzigen van de vegetaties en kleine landschapselementen' tracht een wegwijzer te zijn voor ambtenaren en land-, bos- en natuureigenaren binnen deze complexe materie. Deze handleiding is opgebouwd als een 'dichotome sleutel', waarbij telkens een vraag aanleiding geeft tot twee mogelijke antwoorden. Afhankelijk van de gemaakte keuze, wordt verder gegaan in de tekst.

INFORMATIE:

De volledige 'Wegwijs' kan u downloaden op onze website: Landelijk Vlaanderen '<http://www.landelijkvlaanderen.be>'

U kan gratis een afgeprinte versie verkrijgen bij Provant. Mail 'geprinte versie wegwijz' naar 'resi.pansaerts@admin.provant.be', vergeet niet uw contactgegevens te vermelden.

[Nieuwsflash]

Handreiking Landgoederen en Bestemmingsplannen

> De Landeigenaar Nederland,
Federatie Particulier Grondbezit

De FPG publiceert een handreiking die antwoord wil geven op een groot aantal vragen die leven onder landgoedeigenaren, rentmeesters of andere partijen die met landgoederen en bestemmingsplannen te maken hebben. Welke stappen moet ik zetten om een goed plan op te stellen? Hoe kan de bestemming van een landgoed zo worden geformuleerd dat bescherming van bestaande waarden een gezonde economische bedrijfsvoering niet in de weg staat? Hoe werken de ruimtelijke procedures? Maar ook: waar moet ik op letten als mijn gemeente met een nieuw bestemmingsplan komt?

Deze handreiking gaat in op verschillende aspecten die bij dit proces komen kijken. Een daarvan is de landgoedvisie. Ingegaan wordt op de voordelen van het kunnen beschikken over een Landgoedvisie. Hoe stel ik een visie op, wat moet er in staan en hoe communiceer ik hierover met de gemeente en andere partijen?

Een ander aspect is het gemeentelijke bestemmingsplan. Wat staat er in en waar moet ik op letten om te zien of mijn rechten en belangen goed zijn vastgelegd? Ook het zelf laten opstellen van een nieuw bestemmingsplan komt aan de orde. Wat komt er bij kijken als een gewenste ontwikkeling niet past in het geldende bestemmingsplan en hoe verloopt de procedure? Een derde aspect is de uitvoering en vergunningen. Het traject ná de vaststelling van het bestemmingsplan. Voor de uitvoering van een plan zijn vergunningen vereist vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Welke vergunningen kunnen worden onderscheiden en hoe worden deze aangevraagd? Ook op de mogelijkheden om vergunningvrij te bouwen wordt ingegaan.

Deze handreiking kan worden gebruikt als voorbereiding op de planvorming, ontwikkeling en uitvoering. Het biedt een brede basis om het overleg aan te kunnen gaan met betrokken partijen: landgoedeigenaren, rentmeesters, adviseurs of de overheid.

Deze publicaties is gratis te downloaden voor leden via de website van De Landeigenaar. Bestellen: U kan de handreiking ook bestelling per mail via ftp@gronbezit.nl

Deze publicaties is gratis te downloaden voor leden via de website van De Landeigenaar. Bestellen: U kan de handreiking ook bestelling per mail via ftp@gronbezit.nl

Deze publicaties is gratis te downloaden voor leden via de website van De Landeigenaar. Bestellen: U kan de handreiking ook bestelling per mail via ftp@gronbezit.nl

Deze publicaties is gratis te downloaden voor leden via de website van De Landeigenaar. Bestellen: U kan de handreiking ook bestelling per mail via ftp@gronbezit.nl

[Nieuwsflash]

Nieuwe medewerkster bij Landelijk Vlaanderen

Landelijk Vlaanderen heeft een nieuwe medewerkster aangeworven ter vervanging van Ophélie Eliat-Eliat, die zich voortaan meer op de bossector in ons land wou toelagen. Marieke Smets volgt haar op als nieuwe directie-assistente en zal zich ook toelagen op de (visuele) communicatie van Landelijk Vlaanderen.

Marieke behaalde met grote onderscheiding een master in de Grafische Vormgeving aan de Koninklijke Academie van Antwerpen. Vanwege een persoonlijke interesse in de ecologie en natuur heeft ze zich verder geschoold om projecten uit te kunnen werken met een grotere maatschappelijke relevantie, op het werkgebied van natuur, milieu, ecologie en landbouw. Zo volgde ze een cursus (landbouw)natuurgids en milieu-educatie en werkte ze voor het EcoHuis te Antwerpen. Nadat ze verschillende succesvolle projecten in de Antwerpse (kunst) wereld heeft gerealiseerd, koos ze er bewust voor om haar carrière over een andere boeg te gooien. Marieke wil, vanuit haar achtergrond als vormgeefster en via visuele communicatie, bijdragen aan thema's zoals een ruimer bewustzijn van onze omgang met de natuur en het (cultuur)landschap. Landelijk Vlaanderen biedt haar daarin een wereld van uitdagingen, waarin ze zich reeds goed thuis voelt. 3 dagen per week werkt zij vanaf nu voor Landelijk Vlaanderen, de andere 2 voor onze Europese moederorganisatie ELO op het 3water-project. U kunt haar bereiken via marieke.smets@landelijkvlaanderen.be.

> Haar werk en portfolio kan u bekijken op de websites: mariekesmets.blogspot.com en mariekesmets.labo-illustrato.be

© Gert Bogaerts

[Ruimtelijke Ordening – Natuur]

Onroerend goed gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk: de milieurechtelijke, stedenbouwkundige en fiscale implicaties

> Bastiaan Schelstraete & Tom De Clerck

In het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) is men gebonden aan enkele gebiedsspecifieke maatregelen. Hieronder een overzicht van de belangrijkste rechten en verplichtingen voor onroerend goed gelegen in het VEN. De uitbreidingszones en het voorkooprecht behoren tot de belangrijkste oorzaken van ongenoegen bij de landbeheerders. Ook worden vaak de beheerintenties van de kandidaat-koper niet nagevraagd en wordt er evenmin onderzocht of er beheerplannen bestaan rondom het perceel. De overheid zou moeten evalueren of de mogelijke aankoop een toegevoegde waarde heeft tegenover een goed privébeheer. Landelijk Vlaanderen vraagt overzichtelijke criteria voor de afbakening van de uitbreidingszones en reservaten, in het bijzonder een transparant uitvoeringsbesluit over de visies en de uitbreidingszones. De tekst belicht het thema ‘onroerend goed’ gelegen in het VEN.

1. Het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) is een selectie van waardevolle en gevoelige natuurgebieden in Vlaanderen. Het zijn die gebieden waar natuurbehoud en natuurontwikkeling op de eerste plaats moeten komen om de Vlaamse natuur duurzaam in stand te kunnen houden. Om die reden voert de Vlaamse overheid er een milieurechtelijk, stedenbouwkundig en fiscaal beleid dat gericht is op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu.
2. In die context werden er door de Vlaamse overheid voor VEN-gebieden tal van beschermingsmaatregelen genomen. Zo geldt o.m. de grondbestemming ‘natuur’ als voorrangsfunctie, werden er verbod- en instandhoudingsmaatregelen opgelegd en moet er bij een vergunningsaanvraag een ‘verscherpte natuurtoets’ (beter gekend als de ‘VEN-toets’) worden doorgevoerd.
3. De instandhoudingsmaatregelen verplichten de bevoegde overheid tal van maatregelen te nemen om de natuur en het natuurlijk milieu binnen het VEN te behouden, te herstellen en te ontwikkelen. De instandhoudingsmaatregelen zijn voornamelijk een verplichting voor de overheid, doch zij zullen hoe dan ook een reële impact hebben op (het beleid t.o.v.) een onroerend goed gelegen in een VEN. De verbodsbepalingen leggen daarentegen rechtstreeks of onrecht-

streeks beperkingen op aan een onroerend goed in een VEN. Er kan eventueel wel een ontheffing worden verkregen.

4. Een overheid mag daarnaast, op grond artikel 26bis van het Decreet Natuurbehoud, geen toestemming of vergunning (zoals bijvoorbeeld een stedenbouwkundige vergunning) verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in een VEN-gebied kan veroorzaken. Niet enkel activiteiten binnen een VEN-gebied worden gevisieerd, maar ook activiteiten die daarbuiten zullen plaatsvinden en een effect hebben op het desbetreffende VEN-gebied.

Bijzonder aan de VEN-toets is dat zij merkelijke strenger is dan de 'gewone natuurtoets' (art. 16 decreet Natuurbehoud), daar zij betrekking heeft op onvermijdbare schade, waar de natuurtoets zich beperkt tot slechts de vermijdbare schade.

5. In het kader van natuurontwikkeling heeft de Vlaamse regering sedert 1998 in de regel een recht op voorkoop bij de verkoop van onroerende goederen gelegen in het VEN. Dit privilegerecht werd ingesteld om ecologisch waardevolle percelen in afgebakende gebieden te kunnen aankopen en veilig te stellen door een aangepast beheer.

6. Ter compensatie van de diverse verplichtingen waar eigenaars van onbebouwde onroerende goederen gelegen in het VEN mee worden geconfronteerd, worden voormelde goederen sinds 1 januari 2003 vrijgesteld van het successierecht (en recht van overgang bij overlijden) (art. 55ter Vl.W.Succ.). Tezelfdertijd werd eenzelfde vrijstelling ingevoerd voor het verwerven van onroerende goederen die te beschouwen zijn als bos in de zin van artikel 3 van het Bosdecreet (art. 55quater Vl.W.Succ.). Daarnaast werd ook voorzien in een belastingkrediet waardoor er op deze goederen geen onroerende voorheffing betaald moet worden aan het Vlaams Gewest. Enkel de opcentiemen voor de gemeente en de provincie zijn verschuldigd (artt. 260bis WIB 92 (VEN) en 253, 6° WIB 92 (bos)).

7. Om van de vrijstelling van successierechten (en recht van overgang bij overlijden) te kunnen genieten moet weliswaar een waar formalistisch procedurelijk worden doorlopen (uitdrukkelijke aanvraag tot vrijstelling in de aangifte van nalatenschap, bijvoeging attest of bosbeheerplan, e.d.m.). Eigenaars van onbebouwde onroerende goederen gelegen in buitenlandse beschermde natuurgebieden (bvb. Natura 2000-gebieden) of bossen kunnen echter niet van deze fiscale gunst genieten. Recente rechtspraak acht zulke territoriaal verdoken regelgeving strijdig met het vrij kapitaalverkeer. Het Hof van Justitie oordeelde in 2008 namelijk dat de nadelige behandeling inzake successierechten van niet in Duitsland gelegen bos- en landbouwgronden een verboden beperking van het vrije kapitaalverkeer van artikel 63 VWEU uitmaakte (HvJ 17 januari 2008, Jäger, C-256/06, www.curia.eu). Met het Jäger-arrest in het achterhoofd is de Europese Commissie immers de fiscale wetgeving van de overige EU-landen onder de loep gaan beginnen nemen. Na Duitsland werd ook Nederland op de vingers getikt (zie ook Rb. Zutphen 16 november 2011, nummer 10/203, LJN

BU5707). Binnenkort zal het Hof van Justitie haar licht over een gelijkaardige Nederlandse wetgeving doen uitschijnen. Wellicht zal deze uitspraak een belangrijke neerslag hebben op het verdere verloop van de Vlaamse natuurfiscaliteit.
To be continued...

8. De afbakening van VEN-gebieden is dan ook een mooi voorbeeld van hoe de Vlaamse overheid, mede onder Europese impuls, een beleid voert dat is gericht op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu. Gepaard met dit milieubeleid gaat een verregaande stedenbouwkundige en fiscale impact op de erin gelegen onroerende goederen. Voor een diepgaandere analyse van de milieurechtelijke, stedenbouwkundige en fiscale impact verwijzen wij naar volgende te verschijnen bijdrage in het Notarieel en Fiscaal Maandblad (B. Schelstraete en T. Declerck, 'Onroerend goed gelegen in Vlaams Ecologisch Netwerk. De milieurechtelijke, stedenbouwkundige en fiscale implicaties', Not.Fisc.M. 2012, nr. 8).

> Voor meer info kan u terecht op de website van Landelijk Vlaanderen, zie ook in de Handleiding, punt. 3.2 blz. 43.

✂

ARBORA

Houten schuurtjes

Mobiele boomzagerij

Snoei- en velwerk

Landelijke omheiningen

ARBORA SERVICE BVBA

Kapellestraat 15 - 9220 Hamme

België - Tel.: 052 / 47.27.84 - Fax.: 052 / 48.11.25

Gsm: 0475/ 70.54.28 - arboraservice@skynet.be

www.arboraservice.be

Inverde: forum voor groenexpertise

Cursusaanbod november 2021 - februari 2013

In april vierde Inverde zijn 20-jarig bestaan. In die periode is de organisatie uitgegroeid tot een toonaangevende dienstverleningsorganisatie op het vlak van bos-, groen- en natuurbeheer. Opleidingen vormen daarbij nog steeds de hoofdmoot, Inverde ontvangt jaarlijks meer dan 10 000 cursisten. Of je nu beroepshalve bezig bent met bos-, groen- of natuurbeheer, als vrijwilliger meewerkt in een gebied, of als natuurliefheb-

ber meer wil weten over de natuur, in het cursusaanbod van Inverde vindt iedereen zijn gading.

Hieronder alvast een selectie uit het aanbod van de komende maanden. Het volledige overzicht kan je raadplegen op de website van Inverde: www.inverde.be.

Inverde: www.inverde.be.

Excursies bosbeheer

Wanneer je door een bos wandelt, heb je misschien de indruk dat de natuur daar gewoon haar gangetje gaat. Vaak is dat echter niet zo. Vaak is wat je ziet het resultaat van veel planning en organisatie. Niet dat bossen niet kunnen groeien zonder hulp van de mens, maar als we de natuur haar gangetje laten gaan, levert dat doorgaans een type bos op dat verschilt van hoe wij het graag willen hebben.

In het kader van de opleiding bosbeheer, organiseert Inverde drie excursies, telkens naar een ander type bos.

- > **Data:** zaterdag 24 november, 9u30 tot 12u30
- > **Plaats:** Kasterlee – Retie

- > **Data:** zaterdag 1 december, 9u30 tot 12u30
- > **Plaats:** Averegten, Heist-op-den-Berg

- > **Data:** zaterdag 8 december, 9u30 tot 12u30
- > **Plaats:** Kortesseem

- > **Prijs per excursie:** 15 euro (korting voor (oud-)cursisten bosbouwbekwaamheid, werknemers ANB, studenten, werkzoekenden)

GIS voor beginners

Bodemkaarten, gewestplannen, biologische waarderingskaarten en Natura 2000-gebieden. Allemaal kaarten die zeer nuttig zijn. Als je weet hoe je ze kan gebruiken. En hoe maak je zelf kaartjes? Als je kan werken met Geografische Informatie Systemen (GIS), wordt dit voor iedereen mogelijk. In deze cursus raak je vertrouwd met de loketten van Geo-Vlaanderen. Zo kan je heel wat GIS-informatie raadplegen. Je leert ook werken met een gratis GIS-programma waarmee je eenvoudige kaartjes kan maken.

- > **Data:** woensdag 21 november 2012 van 9u30 tot 16u30
- > **Plaats:** Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, 1000 Brussel
- > **Prijs:** 30 euro (korting voor (oud-)cursisten bosbouwbekwaamheid, werknemers ANB, studenten en werkzoekenden)

Wetgeving en beleid van de groene ruimte

Deze cursus behandelt de relevante wetgeving en de recente beleidsopties inzake de open ruimte. De nadruk ligt op beleid en wetgeving die gericht is op bos- en natuurbeheer, waarbij de wetgeving telkens gekoppeld wordt aan (recente) beleidsopties.

De cursus bestaat uit twee modules van telkens één dag.

Module 1: Boswetgeving en -beleid

In deze module krijg je een overzicht van de recente evoluties in het bosbeleid. Er wordt aandacht besteed aan de internationale context gezien de impact hiervan op Vlaamse keuzes inzake duurzaam bosbeheer.

- > **Data:** donderdag 22 november van 9u30 tot 16u30
- > **Plaats:** Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10, 3980 Tessenderlo
- > **Prijs:** 40 euro (korting voor (oud-)cursisten bosbouwbekwaamheid, werknemers ANB, studenten en werkzoekenden)

Module 2: Natuurwetgeving- en beleid

In deze module krijg je een overzicht van de recente evoluties in het natuurbeleid. Het decreet natuurbehoud wordt toegelicht, inclusief de omzetting van de habitat- en vogelrichtlijn. Er wordt ook dieper ingegaan op de uitvoeringsbesluiten die genomen zijn in het kader van het decreet natuurbehoud.

- > **Data:** donderdag 29 november, van 9u30 tot 16u30
- > **Plaats:** Bosmuseum Gerhagen, Zavelberg 10, 3980 Tessenderlo
- > **Prijs:** 40 euro (korting voor (oud-)cursisten bosbouwbekwaamheid, werknemers ANB, studenten en werkzoekenden)

Voor alle opleidingen is vooraf inschrijven verplicht. Dat doe je via www.inverde.be of telefonisch op 02 658 24 94.

[Landbouw]

© Gert Bogaerts

Adviesnota over de hervorming van het GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid).

> ELO, Allan Buckwell, Advisory note on the Cap-reform, Nummer 3, september 2012

Landbouw valt onder het Europese beleid onder de naam 'Gemeenschappelijk Landbouw Beleid' (GLB).

Het Europese landbouwbudget bedraagt € 50 miljard plus € 14,5 miljard voor de plattelandontwikkeling, wat 42% is van het globale Europese budget. Dit beleid was lange tijd gericht op een autonome voorziening van voedsel door een kwantitatieve productie en een ondersteuning van de prijzen met een overproductie als gevolg. Het toekomstige beleid en het budget na 2013 worden voorbereid met het formuleren van standpunten door betrokken partijen en met een publiek debat. Deze nota geeft een overzicht van de hervormingen aan het voorstel van de Europese Commissie over de strategische keuzes voor de langetermijntoekomst van de landbouw en plattelandgebieden, van belang zijn voor de landeigenaar.

POLITIEKE EN ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN VAN DE EU

Inhoudelijk is op dit gebied maar weinig veranderd dat belangrijke gevolgen heeft voor het landbouwbeleid, met uitzondering van de begroting. Er zijn steeds duidelijkere signalen dat de belangrijkste nettobetalers aan de EU-begroting (met de opmerkelijke uitzondering van Frankrijk) vasthouden aan hun statement dat 'de door de Europese Commissie gemaakte voorstellen over het volgend Meerjarig Financieel Kader (MFK) te overdadig waren'. Het GLB-budget was zodanig berekend opdat de landbouw in wezen van een constant beschikbaar bedrag van zo'n € 45 miljard per jaar kon genieten. Binnen het GLB- totaal blijft het aandeel van de twee Pijlers nagenoeg hetzelfde: 75% voor Pijler 1 en 25% voor Pijler 2.

Pijlers van het Globale Landbouw Beleid.

Het globale landbouwbeleid steunt op twee elkaar aanvullende pijlers.

Pijler 1, door het Europees budget gefinancierd, omvat de traditionele markt- en prijssteun en de rechtstreekse steun aan de landbouwers.

Pijler 2 omvat de meerjarige instrumenten van de plattelandontwikkeling die elk land invoert afhankelijk van zijn prioriteiten, op basis van een reeks specifieke maatregelen die in 3 assen worden omschreven. De instrumenten van dit beleid voor Vlaanderen worden omschreven in het PDPO (Programmadoocument voor Plattelandontwikkeling.) De Plattelandontwikkeling word deels door Europa en deels door Vlaanderen gefinancierd.

De Cypriotische voorzitter vatte de informele bijeenkomst van de Raad van Algemene Zaken van 30 augustus laatsleden samen met de opmerking dat 'het totale bedrag van door de Commissie voorgestelde uitgaven naar beneden zal worden bijgesteld'. Afgerond betekent dit voor deze periode een verlaging van zo'n 10%. Hoewel deze schaal van verlagingen, ingevoerd over een termijn van zo'n 7 jaar, niet welkom wordt geheten door de landbouwbelangen, zou het wel eens moeilijk kunnen zijn voor hen om deze als catastrofaal te laten benoemen. Voor kleinere, individuele landbouwers die budgetair afhankelijk zijn van de vele andere voorstellen daarentegen zou dit weleens de laatste strohalm kunnen zijn.

De volgende stap in deze discussie werd gezet in de Raad van Algemene Zaken op 24 september en opgevolgd door een bijzondere Europese Raad bijeengeroepen in november om te werken aan een definitief akkoord over het MFK voor de Raad te december. Van belang voor de agrarische sector is uiteraard het gehele budget voor het GLB, en hoeveel daarvan wordt verdeeld onder de twee Pijlers.

Conclusie: Hoewel er enige vastberadenheid is om het eens te geraken over de begroting tegen het einde van jaar, is het verre van zeker dat dit zal worden bereikt. Het is en blijft een moeilijke kwestie en er zijn zo veel andere nog grotere vragen waaraan de EU en de Eurozone het hoofd moeten bieden, wat voor de nodige verwarring zorgt bij de politieke leiders. Andersom houdt de onzekerheid over het budget de vooruitgang tegen bij het bepalen van de details van de GLB-hervorming. Het parlement heeft er tenslotte op aangedrongen dat de hervorming niet kan worden afgerond zolang er onduidelijkheid heerst over de begroting. Het zou verrassend zijn moest de begroting nog worden geregeld dit jaar, dus de onzekerheid over de hervorming van het GLB zal zich wellicht voortzetten tot voorjaar van 2013. De Commissie toont geen tekenen bereidt te zijn dit tijdschema aan te passen, zodat moet worden aangenomen dat de nieuwe regelingen nog steeds bedoeld zijn om vanaf januari 2014 operatief te gaan.

De agrarische marktsituatie: Het verschijnen van een derde piek van de grondstofprijzen (binnen een periode van 5 jaar) draagt bij tot het debat tot hervorming van het landbouwbeleid. De stijging van de maïs- en tarweprijzen deze zomer (maar niet voor oliehoudende zaden en rijst) wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de aanhoudende droogte in de VS. Interessant is dat deze piek in de VS de belangrijkste steunmachines van het landbouwbeleid wegdrijft van het systeem van rechtstreekse betalingen aan landbouwers in de richting van het subsidiëren van oogstverzekering. In de EU is de commissaris voor landbouw tot de conclusie gekomen dat de 'buitensporige volatiliteit van de markten duidelijk aantoonde dat landbouw op wereldschaal investeringen, overheidsbeheer en voorspelbaarheid vereist.' Hij gebruikt deze woorden om de voortzetting van een sterk GLB, waarvan het centrale mechanisme de rechtstreekse betaling is, te rechtvaardigen.

DE VOORUITGANG VAN DE GLB- ONDERHANDELINGEN: HET POLITIEKE PROCES.

Het Comité voor Landbouw en Plattelandsontwikkeling van het Europees Parlement (COMAGRI) heeft in juni vier verslagen ingediend. Deze verslagen zijn opgesteld onder de vorm van lijsten met wijzigingen aan de wetsvoorstellen aan de Commissie van oktober 2012. Deze wijzigingen worden nu gegroepeerd en geanalyseerd, wat wellicht nog de hele herfst zal duren. Men verwacht in november een eindrapport hierover klaar te hebben. Het is helaas niet duidelijk hoe dit project zal uitdraaien. Geen van de drie beslissingsnemende partijen heeft een duidelijke, samenhangende visie gegeven van wat men van de hervorming verwacht, of het leiderschap genomen, nodig om tot een constructieve conclusie te komen. Het groot aantal wijzigingen aan de eigen rapporten illustreert de veelheid van standpunten binnen het Parlement. De Commissie verschijnt verdeeld en zwak, zo ook de Raad. Er zijn verschillende pogingen geweest door verschillende groepen van lidstaten om een bepalende visie voor de hervorming uit te werken, maar men is er niet in geslaagd de juiste toon te vinden voor het debat. Van het huidige voorzitterschap kan geen oplossing worden verwacht, maar de komende Ierse voorzitters hebben de nodige ervaring om een oplossing te bereiken. Verwacht wordt dat in het voorjaar een conclusie over de hervormingen wordt bereikt.

Naar mijn oordeel zal het resultaat van de hervormingen een GLB zijn met een budget van gelijkaardige grootte, gedomineerd door een Pijler 1 systeem van rechtstreekse betalingen die aanzienlijk ingewikkelder zullen zijn dan nu, met tal van 'flexibele' elementen om aan de individuele wensen van de lidstaten te voldoen. Of dat het nieuwe GLB daadwerkelijk zal leiden tot een merkbaar eerlijkere, productievere en milieuvriendelijkere landbouw blijft zeer twijfelachtig. Het huidige resultaat blijkt een hoop moeite voor een zeer mager resultaat te zijn. Deze tamelijk pessimistische kijk op de waarschijnlijke uitkomst is de reden dat de huidige president van ELO (De European Landowners Organisation - de Europese moederorganisatie van Landelijk Vlaanderen) zoveel aandacht heeft geschonken aan de wijzigingen van het GLB: om te helpen de richting van de volgende hervorming (2020-2027) mee te bepalen, en om te helpen aan een gedetailleerde specificatie van de individuele artikelen van de regelgeving.

GEDETAILLEERDE PROBLEMEN BIJ DE HERVORMING VAN HET GLB AANGAANDE DE LANDEIGENAAR.

Vorige aantekeningen van ELO over het GLB en de hervormingen hebben in detail de belangrijkste rubrieken van belang voor de landeigenaar besproken en geïdentificeerd. Er is genoeg gediscussieerd over deze materie, opdat ELO over elk onderwerp een standpunt kan innemen. Welke acties moeten de verenigingen voor Landeigenaars, zoals de ELO, nu ondernemen?

Gesuggereerd wordt dat de bestuursraden van de afzonderlijke verenigingen (zoals ELO, Landelijk Vlaanderen) een akkoord bereiken over welke kwesties de belangrijkste zijn om na

te streven gedurende de herfst en winter. Deze keuze zou moeten worden gebaseerd op de kwesties voor dewelke de belangen van de landeigenaar duidelijk, rechtlijnig omschreven en verkiesbaar zijn. De volgende stap, gedurende de herfst, bestaat erin deze zaken te laten opvolgen door staf- en personeelsleden, daarbij geholpen door medewerkers van kleinere (belangen)verenigingen of leden zoals Landelijk Vlaanderen. Zij zullen zich moeten worstelen doorheen de voorgestelde wijzigingen aangaande de belangrijkste kwesties voor landeigenaren, met als doel zich te richten tot diegene die het dichtst bij de door ELO gedragen standpunten leunen. Ook is het misschien belangrijk dat er aandacht uitgaat naar de punten van de hervorming waarover ELO bezorgd is ze te kunnen weerleggen. Daarna moet men actief lobbyen via brieven, formele bijeenkomsten en het benutten van mogelijkheden voor informele gesprekken met de parlementsleden van de COMAGRI. Er moet ook worden nagedacht over de vraag tot een ontmoeting met de Commissaris op een bepaald moment de komende maanden, en misschien ook met de toekomstige Ierse voorzitter ergens begin volgend jaar. Dit is, uiteraard, een voortzetting van de huidige activiteiten van de President en de secretaris-generaal.

Ook wordt gesuggereerd dat ELO en Landelijk Vlaanderen realistisch blijven bij de keuze waarop men zich zal concentreren. Voor veel kwesties zal het standpunt van de landeigenaar weinig verschillen van dit van de boerenbonden, zodat de ELO enkel maar haar steun dient toe te voegen aan hun inspanningen over deze kwesties. Het is de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van ELO om de inspanningen van hun personeel, medewerkers en leden te sturen gedurende de resterende maanden van dit hervormingsdebat. Gevraagd wordt dat alle leden van de bestuursraden instemmen met de kwesties van hoogste prioriteit waarop de inspanningen van ELO zich moeten concentreren. De adviezen van de bestuursraad over de prioriteit van de kwesties worden benut ter voorbereiding van de volgende vergaderingen over het GLB. Dit gebeurt per land en door alle betrokken bestuursraden die de belangen van de landeigenaars verdedigen.

De ELO discussies over de hervorming van het GLB hebben zich bijna uitsluitend gericht op de voorgestelde hervormingen van de regelgeving met betrekking tot de rechtstreekse betalingen. Bestuursleden moeten eveneens aangeven wanneer er belangrijke kwesties, voorgesteld door de andere verordeningen, moeten worden besproken. Deze hebben betrekking op plattelandsontwikkeling, de gemeenschappelijke marktordening en de horizontale verordening inzake de financiering, het beheer en de monitoring. De ELO zal de belangen van Landelijk Vlaanderen en haar leden mee op tafel leggen bij de besprekingen over het GLB op Europees niveau. Verdere wijzigingen aan het GLB worden aan de leden gecommuniceerd.

> *Meer informatie over het huidige GLB kan u terug vinden op de website van Landelijk Vlaanderen onder punt 7.4 en in de Handleiding vanaf blz. 108, een actualisatie van de materie is voorzien.*

[Nieuwsflash]

ELO roept op tot kandidaatstelling: Anders WALL Award

> www.elo.org

Graag vragen we uw aandacht voor de **Anders WALL Award**.

U heeft nog tot **30 november 2012** tijd om u hiervoor in te schrijven.

OMSCHRIJVING VAN DE AWARD:

Onderwerp - Anders WALL Award is een prijs toegekend aan personen die een **bijzondere bijdrage hebben geleverd aan de landelijke omgeving binnen de Europese Unie**.

VOORWAARDEN TOT DEELNAME:

Gewichtigheid op lokaal, nationaal en Europees niveau wordt verwacht, alsook het gebruik van hoogwaardige instrumenten en het beheer van praktijken die bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit van het milieu.

SELECTIECRITERIA

Uw verwezenlijkingen bevatten bij voorkeur volgende elementen: behoud en de verbetering van het landschap, bevorderen van de biodiversiteit, het behoud van het agrarisch-culturele erfgoed en bijdrage aan een duurzame, economische en lokale ontwikkeling.

BESCHRIJVING VAN DE HOOFDPRIJS

De landeigenaar van het geselecteerde project ontvangt een prijs van € 15,000.

HOE INSCHRIJVEN?

U vindt het aanvraagformulier en verdere details op de website: <http://www.elo.org>, rubriek 'about ELO', 'awards' en dan 'anders wall'

Voor verdere vragen kunt u terecht bij Ana Rocha (ELO),

Ana Rocha

Forest / European Affairs Adviser
European Landowners' Organization
Rue de Trèves 67
B-1040 Brussels
+32(0)2 235 20 04
+32(0)2 234 30 09
forest@elo.org
www.elo.org

ΣΟΡ

ELO
European Landowners' Organization

© Gert Bogaerts

[Landbeheer - Nederland]

Het tij zit mee voor landgoederen

> Peter van Houweling, Federatie Particulier Grondbezit Nederland

Landgoederen staan er bij politiek en samenleving veel beter voor dan in het verleden. Vertrekkend voorzitter van de FPG-commissie Landgoederen, Johan Wytema, spreekt zelfs over een renaissance van het particulier landgoed. Maar de wind kan ook zomaar weer anders gaan waaien. Daarom wil zijn opvolger Adrienne Vriesendorp-Dutilh landgoederen nog sterker profileren.

Wytema woont aan de Keizersgracht in Amsterdam. Althans, van september tot mei. In de zomermaanden woont hij op zijn Scholtelandgoed in Winterswijk. Wekelijks pendelt hij één of twee dagen heen en weer tussen beide locaties. Enkele tientallen jaren geleden was de situatie voor landgoedeigenaren 'droevig stemmend', vertelt hij in één van de vertrekken van zijn statige grachtenpand. Het is nog steeds 'ingewikkeld' om een landgoed te exploiteren, maar de situatie is wel een 'sterk verbeterd', vindt hij, vooral na de eeuwwisseling. Vriesendorp is dezelfde mening toegedaan.

Wytema vergelijkt de situatie met die van de adel. 'Ook de positie van de adel is sterk aan het verbeteren. Dat houdt gelijke tred met waardering voor landgoederen. Het is lang zo geweest dat je buiten je eigen kring er niet over praatte. Of 't ging goed, dan was er geen aanleiding voor, of 't ging slecht, dan verviel je eigendom aan Natuurmonumenten of één van de provinciale landschappen.'

GEZICHTSBEPALEND

Niet alleen bij politiek en samenleving is er de afgelopen jaren wat veranderd, constateert Wytema. Ook bij de landgoedeigenaren zelf. 'Er zijn anno 2012 meer ondernemende, renderende landgoederen, er is meer openheid, landgoederen doen nadrukkelijk mee met hun eigen merken en franchising van hun landgoedmerk behoort tot de mogelijkheden door middel van afspraken met pachters.' De bekende, gezichtsbepalende landgoederen zijn de voorlopers geweest in die ontwikkeling. Evenals de gastvrije landgoederen, met een recreatietak op hun terrein. Wytema constateert dat er steeds meer 'gezichtsbepalende' landgoederen komen. Hij omarmt die ontwikkeling. Sterker, hij heeft dat vanuit zijn voorzittersfunctie steeds gestimuleerd, 'duwtjes gegeven', zoals hij het zelf noemt. Dat bleef niet onopgemerkt. Wytema: 'Eén van mijn finest moments was bij de presentatie van het eerste nummer van het magazine Heerlijkheid. De oude Otto van Verschuier zei op die bijeenkomst: 'En van Wytema moeten we naar buiten treden.''

Als je iets van anderen nodig hebt, moet je ook iets bieden Volgens Vriesendorp hoeft niet elke landgoedeigenaar zich zorgen te maken als hij niet gezichtsbepalend is. 'Je mag ook niét gezichtsbepalend zijn', zegt ze. 'Het hoeft niet als je niets nodig hebt van de overheid of de samenleving. Het moet wel vrijwillig zijn. Maar als je die partijen wél nodig hebt, moet je iets bieden. Het klimaat is nu gunstig voor landgoederen. Dat komt onder andere door de economische situatie. We hebben het tij mee. Dat biedt enorme kansen, maar het gaat niet vanzelf. We moeten meer naar buiten treden en laten zien dat we het beter kunnen dan Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.'

NATUUR

‘Daar werken we hard aan’, zegt Wytema. ‘Als we het merk landgoed, beter op de kaart zetten, zijn we ook meer in beeld als de terreinbeherende organisaties (tbo’s) minder te besteden hebben.’ Hij merkt daarbij wel op dat natuur ontwikkelen ingewikkeld en duur is. ‘Elke natuur wordt gewoon bos. Daar hebben al die ecologen geen weet van.’ ‘Dat zijn beleidsmakers’, zegt Vriesendorp. ‘Ik denk dat je van je eigen kracht moet uitgaan. Laten zien dat je het zelf beter doet. Multifunctioneel en goedkoper.’ De gaande en de komende voorzitter beseffen dat het opgaande tij ook weer kan keren. Wytema: ‘Er kan zo maar een andere wind waaien. Bij de natuurorganisaties zitten honderden beleidsmedewerkers. Wij zijn als FPG maar een nietig clubje.’

JEZELF VERKOPEN

‘Daaruit blijkt het belang dat je jezelf beter moet verkopen’, vervolgt Vriesendorp. ‘Zonder dat het ten koste gaat van je identiteit. Zorg voor goede contacten met de overheid, ook met de lokale overheid, tenminste, als je wat van hen nodig hebt.’ Vriesendorp weet hoe het werkt. Ze was acht jaar wethouder voor de VVD van de gemeente Wassenaar. Goede contacten zijn ook nodig met bewoners in de omgeving. Vriesendorp noemt het voorbeeld van landgoed Duivenvoorde in Wassenaar. Ze is zelf voorzitter van het stichtingsbestuur van Duivenvoorde. Het landgoed ligt in een sterk verstedelijkte regio, met Den Haag om de hoek. Die stad is zich onvoldoende bewust van het belang van het open groene gebied, dat dankzij de landgoederen zo is. ‘Als je in zo’n stedelijk gebied wat wilt of wil overleven, betekent het dat je jezelf meer moet open stellen, zodat het stedelijke gebied wat meer van je gaat houden. Bijvoorbeeld als de overheid een weg door je landgoed plant. Dan heb je ook de bewoners rondom jouw landgoed nodig om dat mee tegen te houden. Wil je iets krijgen, dan moet je ook iets bieden aan bewoners.’

LANDGOED IS UNIEK

Wytema benadrukt dat landgoederen een enorme maatschappelijke waarde hebben. ‘Een landgoed is multifunctioneel. Het biedt een combinatie van historie, natuur, cultuur, landbouw en bos. Het is ingebed in de streekcultuur, in de sociale cultuur van de streek. Het heeft een band met de mensen die er werken in het bos, met de boeren, de loonwerker, de timmerman, de vrijwilligers. Rond veel landgoederen lijkt het stil, omdat je er landelijk niet van hoort. Maar in de eigen omgeving zijn ze vaak sterk geworteld. Er is nog veel te doen om dat bekender te maken.’

UITGAAN VAN EIGEN KRACHT EN NIET MET DE WIND MEEWAAIEN

Volgens hem is er een combinatie van drie aspecten die het merk landgoed zo uniek maakt. Ten eerste zelfredzaamheid. Eigenaren of bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud, in tegenstelling tot natuur van gesubsidieerde tbo’s. Het tweede aspect is de integraliteit, de combinatie van diverse functies. Tot slot de emotionele waarde. ‘Het gebeurt vanuit het hart’, zegt Wytema. ‘Daardoor is de identificatie bij het publiek groter dan bij andere natuur.’

Deze aspecten zijn ook voor nieuwe landgoederen belangrijk, stelt de vertrekkende voorzitter. ‘Die moeten geen speeltje zijn van een eigenaar, dat stopt als hij het verkoopt. Dan heeft het minder maatschappelijke waarde.’

KORTE TERMIJN POLITIEK

Landgoederen zijn ook uniek omdat het beheer is gericht op de lange termijn, op meerdere generaties, geeft Wytema aan. Dat is een contrast met de politiek, die een focus kent van vier jaar. In één generatie van vijftientwintig jaar zijn er al meer dan zes kabinetten, colleges van Gedeputeerde Staten en B&W’s geweest. Wytema: ‘Je zou daarom je schouders erover kunnen ophalen als het tij keert. Want over vier jaar of minder kan het opnieuw keren.’ ‘Dat is zo’, beaamt Vriesendorp. ‘Daarom moet je steeds uitgaan van je eigen kracht en niet met de wind meewaaien.’

ΣΣΣ

AGRILAND
25 YEARS
1985-2010

De beheerder
van landbouweigendommen
in Vlaanderen en Wallonië
Gespecialiseerde makelaar
van landelijke goederen

Avenue Pasteurlaan 23
1300 Wavre
Tel. +32(0)10/23.29.00
Fax. +32(0)10/23.29.09
www.agriland.be

[Natura 2000] publicatie

Handboek voor beheerders

> Europese natuurdoelstellingen op het terrein

Het Handboek voor Beheerders is een redactie van INBO-medewerkers, Jan Van Uytvanck en Geert De Blust leggen uit hoe gebieden beheerd kunnen worden in het Europese Natura2000-netwerk. Het is het eerste handboek over natuurbeheer op de Vlaamse markt dat ook geschikt is voor niet-professionele natuurbeheerders zoals waterbeheerders, jagers, landbouwers, land- of boseigenaars enzovoort.

Dankzij de jarenlange wetenschappelijke én praktische ervaring van de redacteurs is het een handig doeboek geworden dat ook voldoende achtergrondinformatie bevat voor wie meer wil weten. Het boek is rijklijk geïllustreerd met schema's en foto's.

'Handboek voor beheerders. Europese natuurdoelstellingen op het terrein' is een uitgave van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en Lannoo Campus. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel. (ISBN 978 90 209 9864 1, verkoopprijs € 40)

Landelijk Vlaanderen kan de boeken aan een groeps prijs van € 32 per boek krijgen. De verzendingskosten bedragen € 5 per exemplaar. Indien u geïnteresseerd bent in deze groeps prijs, stuur een mailtje naar info@landelijkvlaanderen.be en vermeld uw naam, adres en het aantal boeken dat u wenst.

> Koen Van Muylem - INBO

END

Inschrijvingsformulier voor nieuwe leden

☐ Ja ik steun Landelijk Vlaanderen vzw en haar doelstellingen. Ik stort mijn bijdrage op IBAN BE37 3350 4426 9028

Naam

Adres

Tel

Fax

E-mail

LEDENBIJDRAGE (BASISBEDRAG € 60 + € 2/HA)

Aldus stort ik € 60 +

= €

Handtekening

Terug te sturen naar: Landelijk Vlaanderen vzw

Lambermontlaan 410 - 1030 Brussel - fax 02 217 27 43 - info@landelijkvlaanderen.be